

Referat fra SRY-møte 1 - 2020

Dato: 6.12.2019
Sted: Utdanningsdirektoratet, Oslo
Godkjent: 31.3.2020

Tilstede:

SRY

Trude Tinnlund, LO
May- Britt Sundal, LO
Per Skau, LO
Sonja Lovise Berg, NHO
Aina Helen Bredeesen, NHO
Thomas Volden Åse, KS
Eirik Brekken, KS
Turid Semb, KMD
Bente Sjøgaard, YS
Kari Hoff Okstad, Spekter
Astrid Moen Sund, UDF
Ola Nyhus, EO
Pål Thygesen, Virke

Forfall:

Terje Skyvulstad, UDF
Elin Marlen Hollfjord, NFD
Tone Horne Sollien, KD
Anne Tingelstad Wøien, Virke

Observatører

Kristin Evensen, KD
Ole- Johan Berge, DIKU

Utdanningsdirektoratet

Karl Gunnar Kristiansen, Udir
Ida Erstad, Udir
Anna Magdalena Solbu Kleven, Udir

1. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak

Nestleder i SRY meldte inn en sak under eventuelt.

- ✓ Endring i forskrift til opplæringsloven § 3-53 (tidligere §3-57)

Innkalling og dagsorden ble med dette enstemmig godkjent.

2. Behandling av diskusjonssaker

SRY- sak D1-1-20 Liedutvalget - NOU 2019:25 Med rett til å mestre.

Medlem i Lied utvalget Siri Halsan presenterte NOU 2019:25 – Lied utvalget, med rett til å mestre. Hovedforslagene i utredningen er:

- En opplæring som kvalifiserer
- En opplæring tilpasset faglig ståsted
- En opplæring med to klart definerte sluttkompetanser med høy kvalitet
- Opplæring for voksne: Kvalifisering og rekvalifisering

Utvalget foreslår at retten skal utvides fra en rett til tre års opplæring til en rett til fullføring med studie- eller yrkeskompetanse. Mange elever starter i videregående opplæring med et svakt faglig

grunnlag, og de står i fare for å ikke gjennomføre opplæringen. Utvalget foreslår flere tiltak som skal hjelpe elevene til å mestre opplæringen slik at de blir kvalifisert for videre utdanning, arbeidslivet og aktiv samfunnsdeltakelse. Blant annet foreslår utvalget innføringsfag i norsk, engelsk og matematikk for elever med behov for det. Opplæringen skal tilrettelegges slik at elevene ikke lenger må gå i takt. Det foreslås en rett til

- ✓ Å fullføre og bestå
- ✓ Påbygg etter fullført yrkesfag
- ✓ Omvalg i hele løpet
- ✓ Opplæring som fører fram til én ny yrkeskompetanse

Utvalget foreslår at omfang og innretting av fellesfagene endres. Dette vil få konsekvenser for påbygging til generell studiekompetanse. Opplæringen i yrkesfagene må innrettes med utgangspunkt i yrkesfagenes egenart, og elevene og lærlingene må få mer støtte, slik at flest mulig kan få en yrkesfaglig kompetanse. Utvalget foreslår at det tas flere grep for å tilrettelegge for voksnes deltakelse i videregående opplæring som svar på arbeidslivets økende behov for kompetanse.

SRY mener utredningen har en rekke gode forslag som bidrar til mer fleksibilitet i kvalifisering av ungdom og voksne. Videre støtter SRY at det legges opp til en opplæring med to klart definerte sluttkompetanser (studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram). SRY er også positive til at det foreslås en rett til å fullføre og bestå, og at det foreslås en rett til omvalg i hele opplæringsløpet.

SRY vil avgi høringsuttalelse til utredningen og fokusere på forslag som omhandler videregående opplæring innen fag- og yrkesopplæring.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering. Videre oppfølging diskuteres under SRY- sak V1-1-20.

SRY- sak D2-1-20 Opplæringslovutvalget – NOU 2019:23 Ny opplæringslov.

Leder av Opplæringslovutvalget Jon Christian Fløysvik presenterte NOU 2019:23 – Ny opplæringslov. Utvalget skal i henhold til sitt mandat foreslå ny opplæringslov, forskriftshjemler og føringer for innholdet i forskriftsreguleringer samt overordnede prinsipper for regelstyring av grunnopplæringen.

Innenfor videregående opplæring foreslår utvalget:

- Krav om et visst *omfang* grunnskoleopplæring for at en elev kan sies å ha fullført grunnskolen og dermed få rett til videregående opplæring.
- Rett til ett år med tilrettelagt grunnskoleopplæring på en videregående skole for dem som ikke har fullført grunnskoleopplæringen.
- Ungdom som ikke har oppholdstillatelse, får rett til videregående opplæring ut det skoleåret som begynner det kalenderåret de fyller 18 år.
- Retten til videregående opplæring videreføres ellers i hovedsak.

For å øke gjennomføringen foreslår utvalget:

- Ny sjanse for de som har fullført videregående opplæring uten å bestå.
- Samfunnets behov for kompetanse og tilgangen på læreplasser skal tillegges stor vekt ved dimensjoneringen av det videregående opplæringstilbudet.
- Tydeligere plikt for fylkeskommunene til å formidle læreplass
- Lærlinger skal ha tilgang til rådgivning

Opplæring i bedrift:

- Uoversiktlig regulering, vanskelig å forstå og mange uklare rettslige problemstillinger
- Utvalget har forsøkt å rydde opp med tre grep:
  - Endring i bruk av betegnelser og kandidat typer

SAMARBEIDSRÅDET FOR YRKESOPPLÆRING

Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo, telefon: +47 23 30 12 00

e-post: post@utdanningsdirektoratet.no, internett <http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplaring/Faglige-rad/>

- Arbeidslivets regler skal som utgangspunkt gjelde
- Flere bestemmelser flyttes fra lov til forskrift

Arbeidslivets regler:

- Opplæringsloven bør som hovedregel ikke ha regler som berører arbeidsforholdet mellom lærlingen og lærebedriften (ft. likestillings- og diskrimineringsloven, yrkesskadeforsikringsloven og arbeidsmiljøloven)
- Viderefører ikke rett til spesialundervisning ved opplæring i bedrift
- Opplæringskontorer foreslås ikke regulert i opplæringsloven
- Regulering av trepartssamarbeidet
  - Lovfesting av SRY og faglige råd videreføres ikke
  - Y-nemndenes innflytelse justeres

SRY mener utvalgets forslag om å legge større vekt på samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse og en tydeligere plikt for fylkeskommunen til å formidle lære plass er positivt. Videre er forslaget om at lærlinger skal få tilgang til rådgivning viktig.

SRY er svært skeptisk til utvalgets forslag om at opplæringskontorer ikke skal reguleres i opplæringsloven. SRY er også uenig i utvalgets forslag om at det ikke er behov for å regulere trepartssamarbeidet i opplæringsloven, og at lovfesting av SRY og de faglige rådene ikke videreføres.

SRY vil avgi høringsuttalelse til utredningen og fokusere på forslag som omhandler videregående opplæring innen fag- og yrkesopplæring.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering. Videre oppfølging diskuteres under SRY- sak V1-1-20.

3. Behandling av vedtakssaker

SRY- sak V1-1-20   Organisering av høringsarbeidet med Liedutvalget og Opplæringslovutvalget i SRY og faglige råd

SRY har besluttet at rådet ønsker å avgi hørings svar til NOU 2019:25 Med rett til å mestre (Lied utvalget og NOU 2019:23 Ny opplæringslov (Opplæringslovutvalget)). Sekretariatet hadde skissert alternative måter å organisere arbeidet på.

1. Det legges opp til et fellesmøte/ workshop mellom SRY og representanter fra de faglige rådene. Det inviteres inntil tre representanter fra de ulike faglige råd sammen med SRYs medlemmer til å delta. I forkant av workshopen rigger sekretariatet en prosess i de faglige rådene slik at rådene bringer inn sine innspill til workshopen. Som en oppfølging av workshopen kan det settes ned en arbeidsgruppe med representanter både fra SRY og faglige råd til å utforme en høringsuttalelse. Høringsuttalelsen sluttbehandles på SRY møte 2. april 2020.
2. Det kan settes ned en arbeidsgruppe med medlemmer fra SRY som legger frem en innstilling for behandling i SRY møte. Denne arbeidsformen har gitt gode uttalelser fra SRY tidligere. Dette kombinert med en innspills prosess i forkant fra alle SRYs medlemmer og kan være en måte å organisere arbeidet på.
3. SRY overlater til organisasjonene å uttale seg om NOUene.

SRY mener det er viktig å avgi høringsuttalelser til de to NOUene og vil konsentrere seg om forslag og problemstillinger relatert til fag- og yrkesopplæringen. Det ble foreslått at SRY avholder en workshop der de to NOUene behandles. Med bakgrunn i innspillene vil SRY sette ned en arbeidsgruppe som sammenfatter innspillene høringsuttalelser fra SRY.

Høringsuttalelsene behandles i SRY møte 11. juni 2020.

Vedtak

Det avholdes en workshop 30. mars for SRYs medlemmer der Lied utvalget og opplæringslovutvalgets NOUer behandles.

SRY- sak V2-1-20   Godkjenning av referat fra SRY møte 3.12.2019

Vedtak

Referat fra SRY møte 3.12.2019 enstemmig godkjent.

SRY- sak V3-1-20   Høring - NOU 2019: 19 Jenterom, gutterom og mulighetsrom

NOU 2019:19 Jenterom, gutterom og mulighetsrom er nå lagt ut til høring. NOUen utreder likestillingsutfordringer barn og unge møter på flere viktige arenaer.

Utvalget foreslår blant annet:

- Kunnskapsdepartementet piloterer en ordning med likestillingsstipend for det underrepresenterte kjønn på svært kjønnskjeve utdanninger i videregående opplæring.
- Arbeid for bedre kjønnsbalanse tas eksplisitt inn i mandatet til Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige rådene
- Kunnskapsdepartementet pålegger skoleeiere et særlig ansvar for å følge opp elever som har valgt utradisjonelt. Udir bør utvikle veiledere til skoleeier/skoler og lærere om hvordan de best kan følge opp elevene i løpet av skole- og lærlingetiden.
- Myndighetene etablerer en tilskuddsordning som lærlingebedrifter kan søke på for å tilrettelegge for lærlinger av det underrepresenterte kjønn.
- Fylkeskommunene etablerer nettverk for underrepresenterte kjønn i svært kjønnskjeve yrkesfag. Myndighetene bør også opprette en tilskuddsordning som arbeidstakerorganisasjoner og arbeidsgivere kan søke på for å etablere nettverk for de som er ute i arbeidslivet

SRY er enige om å konsentrere sitt høringssvar om NOUens forslag om at arbeid for bedre kjønnsbalanse foreslås eksplisitt inn i mandatet til SRY og de faglige rådene.

Vedtak

Basert på diskusjonen i SRY utarbeider fagansvarlig utkast til høringssvar. Høringssvaret sendes på kort høring til SRYs medlemmer før oversendelse til departementet.

4.   Behandling av orienteringssaker

SRY- sak O1-1-20   Den teknologiske skolesekken

Trond Ingebretsen fra Udir orienterte om digitalisering i skolen og de ulike tiltakene Udir har iverksatt. Her kan nevnes den teknologiske skolesekken, digitalt «fotavtrykk» i læreplanene, eksempler på god praksis i pedagogisk bruk av IKT, FEIDE 2.0 og Utdanning.no Regjeringen har også publisert digitaliseringsstrategi for grunnopplæringen 2017 – 2021. Strategien omtaler fag- og yrkesopplæringen med å gi yrkesfaglærere faglig oppdatering i ny teknologi, gjennom hospitering og kurs i regi av arbeidslivet.

Sikre at fag- og yrkesopplæringen møter endringer som følge av ny teknologi. SRY understreket i denne sammenhengen behovet for økonomisk støtte til læremiddelutvikling i fag- og yrkesopplæringen i tiden som kommer.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering

SRY- sak O2-1-20   Årsrapport 2019 og foreløpig plan 2020 fra SRYs internasjonale gruppe

SRYs internasjonale gruppe gav en detaljert presentasjon av sitt arbeid i 2019 og foreløpig plan for 2020. Gruppen har og vil arbeide videre med temaer som VET for the future, Skills agenda for the future, Centres of Vocational excellence (CoVE), Skills week/EAfA og EEA og Erasmus+

Vedtak

Informasjonen tas til orientering. SRY slutter seg til gruppens plan for 2020.

SRY- sak O3 -1-20   Kunnskapsdepartementet orienterer om aktuelle saker

KD informerte den nye politiske ledelsen i Kunnskapsdepartementet. Ny Kunnskaps- og integreringsminister er Guri Melby.

Kunnskapsdepartementet har startet arbeidet med en ny stortingsmelding. Departementet vil blant annet legge NOUene fra Lied utvalget og Opplæringslovutvalget til grunne for arbeidet. Partene i arbeidslivet er invitert til en referansegruppe for arbeidet. KD ønsker videre å løfte temaer og problemstillinger i meldingsarbeidet inn i SRY for diskusjon.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering

SRY- sak O4-1-20   Orientering om møte mellom leder og nestleder i SRY og Udir 19.12.2019 og 10.1.2020 vedrørende læreplanarbeidet

Leder og nestleder i SRY gav en muntlig orientering om møtene med Utdanningsdirektoratet 19.12. 19 og 10.1.20. I møtene ble fremdriftsplanen for arbeidet med læreplaner for Vg2 og Vg3 og hva avgjørende innflytelse på Vg3 innebærer drøftet. Møtene har vært positive og NHO og LO har gjenopptatt arbeidet med læreplanene i de faglige rådene.

Faglige råd vil involveres videre i arbeidet med planlegging av fremdrift innenfor de forskjellige utdanningsprogrammene. Utdanningsdirektoratet vil sammen med de faglige rådene vurdere behov for å involvere medlemmer av læreplangrupper for å arbeide videre med kvalitetssikring av språk og faglig innhold i læreplaner på Vg2 og Vg3 innenfor de ulike utdanningsprogrammene. I de tilfeller hvor det er behov for å involvere medlemmer fra læreplangrupper, vil disse kontaktes nærmere.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering

SRY- sak 05-1-20**Utdanningsdirektoratet orienter om læreplanarbeidet i fagfornyelsen:**

- ✓ **Ny fremdriftsplan for læreplanarbeidet Vg2 og Vg3**
- ✓ **Prinsipper for avgjørende innflytelse på faglig innhold i læreplaner Vg3 for fagfornyelsen**
- ✓ **Status og videre prosess med fordypningsområder Vg3**

Basert på møter med SRYs ledelse 19.12. 19 og 10.1.20. presenterte Udir ny fremdriftsplan for læreplanarbeidet Vg2 og Vg3. Læreplanene planlegges sendt på høring 15. august 2020. I samarbeid med faglige råd utformes det individuell fremdriftsplan for det enkelte utdanningsprogram.

I arbeidet med å tydeliggjøre hva som ligger i avgjørende innflytelse på det faglige innholdet i læreplaner Vg3 ligger Retningslinjer for samarbeid – SRY, Faglige råd og Udir ligger til grunn. Dersom det oppstår uenighet om faglig innhold i læreplanene på Vg3 skal følgende prinsipper legges til grunn:

Prinsipper ved uenighet om faglig innhold i læreplanene på Vg3

- ✓ Uenigheter skal skriftliggjøres og begrunnes med bakgrunn i rammene:
- ✓ opplæringsloven eller forskrift
- ✓ økonomiske konsekvenser
- ✓ konsekvenser for innhold og struktur på Vg1 og Vg2
- ✓ føringer gitt i fagfornyelsen for yrkesfag (ny tilbudsstruktur, overordnet del, sentralt innhold, retningslinjer for utforming av læreplaner i LK20 og LK20S)
- ✓ Uenigheter skal i utgangspunktet løses gjennom dialog på lavest mulig nivå

Prosedyre ved uenighet om faglig innhold i læreplanene på Vg3:

- ✓ Uenigheten løses på saksbehandlernivå mellom FR og Udir
- ✓ Leder i Udir blir koblet på, deltar på møte i AU for å finne en løsning
- ✓ Saken blir behandlet på ledernivå, Udir og organisasjonene
- ✓ Udir og FR løfter saken til KD

Direktoratet har i arbeidet med fordypningsområder Vg3 gjennomført to møter med den partssammensatte arbeidsgruppen. Udir og den partssammensatte arbeidsgruppen er enige om å videreutvikle arbeidsgruppens forslag til modell A. Konkret beskrivelse av modell er sendt til arbeidsgruppen for innspill og vil bli behandlet på ledermøte i Udir. Anbefaling oversendes KD i februar/mars.

SRY er glad for at prosessen i læreplanarbeidet nå ser ut til å ha løst seg og at arbeidet med fordypning Vg3 gjøres i tett samarbeid med den partssammensatte arbeidsgruppen.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.